

Brüssel, 8. detsember 2021
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0375(COD)

14386/21
ADD 3

AG 111
INST 422
PE 114
FIN 931
DATAPROTECT 272
CODEC 1554
DISINFO 39
FREMP 280
IA 198

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	25. november 2021
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Eelmise dok nr:	ST 14388/21 - COM(2021) 734 final - SEC(2021)577 final - SWD(2021)359 final
Komisjoni dok nr:	SWD(2021) 360 final
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (uuesti sõnastatud) – Mõju hindamise aruande kommenteeritud kokkuvõte

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2021) 360 final.

Lisatud: SWD(2021) 360 final

Brüssel, 25.11.2021
SWD(2021) 360 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste
põhikirja ning rahastamist (uuesti sõnastatud)

{COM(2021) 734 final} - {SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final}

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõjuhindang määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 (mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist) läbivaatamise kohta.
A. Vajadus meetmete järele
Mis on probleem ja miks on tegemist ELi tasandi probleemiga?
Euroopa tasandi erakonnad on piiriülesed erakondade liidud, mille eesmärk on aidata „kaasa euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ja liidu kodanike tahte väljendamisele“ (ELi lepingu artikli 10 lõige 4). Nende põhikirja ja rahastamist reguleeritakse määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014. Kuigi määrust on enne Euroopa Parlamendi 2019. aasta valimisi kaks korda muudetud, tuleks teha parandusi järgmistes küsimustes: - rahastamissätted; - ELi väärtused, demokraatia ja läbipaistvus; - täitmise tagamine ja halduskoormus.
Mida tuleks saavutada?
Läbivaatamise peamised eesmärgid on järgmised: 1. parandada õigusraamistikku, mis võimaldab Euroopa tasandi erakondadel ja poliitilistel sihtasutustel täita oma ülesannet euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisel, tagades ELi lepingu artiklis 10 sätestatud demokraatlikud põhimõtted; 2. tagada Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste suurem kooskõla ELi lepingu artiklis 2 sätestatud ELi väärtustega; 3. tagada paremini Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste usaldusväärne finantsjuhtimine, kindlustada määruse nõuetekohane täitmine ja vähendada halduskoormust.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?
Algatuse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 224, milles on sätestatud, et „Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seadusandliku tavamenetluse kohaselt määruste abil vastu eeskirjad, mis reguleerivad Euroopa tasandil toimivaid erakondi, millele on osutatud Euroopa Liidu lepingu artikli 10 lõikes 4, ning eelkõige nende rahastamise eeskirju“. Kuna aluslepingus on sätestatud, et Euroopa tasandi erakondi reguleerivad eeskirjad kehtestatakse määrusega, tuleb kehtivate õigusnormide muudatused teha ELi tasandil, kohaldades ELi toimimise lepingu artiklit 224.
B. Lahendused
Millised on poliitikavariandid eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud variant? Kui ei, siis miks?
Lähtestsenaariumi (1. variant) kohaselt säilitatakse praegune olukord ja määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014, mida on viimati muudetud määrusega (EL, Euratom) 2019/493, ei vaadata läbi. Selle poliitikavariandi puhul jäävad eespool nimetatud probleemid aga lahendamata ja see ei pruugi olla

tulevase arengu jaoks sobiv.

2. variandi puhul keskendutakse määruises sisalduvate rahastamissätete läbivaatamisele. See variant on ranges kooskõlas president von der Leyeni poliitilistes suunistes võetud kohustusega esitada Euroopa demokraatia tegevuskava raames seadusandlikke ettepanekuid, et tagada tasulise poliitreklaami suurem läbipaistvus ja Euroopa tasandi erakondade rahastamise selgemad eeskirjad¹. See variant parandaks Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahalist elujõulisust, looks täiendavad kaitsemeetmed annetustest tuleneva välismaise sekkumise vastu ning võimaldaks Euroopa tasandi erakondadel ja poliitilistel sihtasutustel sõlmida sisukamaid suhteid ELi-välistest riikidest pärit sarnaselt meelestatud liikmeserakondadega.

3. variandi puhul minnakse rahastamissätete läbivaatamisest kaugemale ja hõlmatakse ka määruise teksti muud osad, mille sihipärane parandamine oleks komisjoni analüüsi ja sidusrühmadelt saadud teabe kohaselt kasulik. Lisaks rahastamissätete läbivaatamisele hõlmab see variant halduskoormuse vähendamist, täitmise tagamise ja karistuste korra tugevdamist, ELi väärtuste kontrollimehhanismi rakendamist ja soolise võrdõiguslikkuse edendamist.

Mõjuhinnaangus tehakse ettepanek rakendada 3. poliitikavarianti, sest sellega saavutatakse läbivaatamise üldeesmärgid kõige paremini.

Millised on eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?

Euroopa tasandi erakonnad, poliitilised sihtasutused, Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste amet ning Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja leppisid kokku, et määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014 on nende tegevuse jaoks kasulik õigusraamistik ning et loodud süsteemis ei ole vaja põhjalikke ümberkorraldusi teha. Mitteametlike konsultatsioonide raames teavitasid nad siiski komisjoni mitmest puudusest ja lüngast.

Neid tähelepanekuid kinnitati Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni (AFCO) raporti projektis.

Samuti korraldas komisjon ajavahemikus 30. märtsist 2021 kuni 22. juunini 2021 avaliku konsultatsiooni. Konsultatsioonile vastasid ELi kodanikud, valitsusvälised organisatsioonid, liikmesriigid, üks teadusasutus, üks eraettevõtja ja muud organisatsioonid. Kuigi enamik vastajaid pidas määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014 kas kasulikuks või väga kasulikuks, leidsid nad, et Euroopa tasandi erakonnad ei ole piisavalt nähtavad ja neil ei ole oma põhiseadusliku ülesande täitmiseks vahendeid.

Lisaks tugines komisjon tagasisidele, mis saadi 15. juulist 2020 kuni 15. septembrini 2020 Euroopa demokraatia tegevuskava üle peetud avaliku konsultatsiooni käigus ja millest ilmnes laialdane toetus määruise (EL, Euratom) nr 1141/2014 läbivaatamisele, milles pööratakse erilist tähelepanu rahastamise suuremale läbipaistvusele ning riigi ja Euroopa tasandi seotusele.

Komisjon osales ka ulatuslikus teavitustegevuses kaasseadusandjatega, eelkõige liikmesriikide esindajate kaudu nõukogu üldasjade töörühmas ning põhiseaduskomisjoni liikmete ja fraktsioonide koordinaatorite kaudu Euroopa Parlamendis.

Nendel mitteametlikel ja ametlikel konsultatsioonidel väljendasid sidusrühmad toetust õigusakti läbivaatamisele, millega tehakse sihipäraseid muudatusi, et lahendada kõik tuvastatud probleemid.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_et.pdf.

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) eelised?
Eelistatud poliitikavariant on 3. variant, sest sellega lahendatakse terviklikult kõik tuvastatud probleemid ja tagatakse maksimaalne positiivne mõju kõigile sidusrühmadele. Selle kavandatud poliitikavariandi raames ette nähtud meetmed aitaksid kõige paremini saavutada läbivaatamise üldisi eesmärke. See variant hõlmab mitut meetet, mille eesmärk on kõrvaldada rahastamissätetes esinevad lüngad, edendada ELi väärtusi, demokraatiat ja läbipaistvust ning tugevdada täitmist ja leevendada halduskoormust, aidates seega Euroopa tasandi erakondadel ja poliitilistel sihtasutustel täita oma põhiseaduslikku ülesannet.
Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?
Keerukamaks võib osutuda mõne sellise meetme rakendamine, mille eesmärk on tugevdada Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste finantsaruandluse süsteemi. Seda esialgset halduskoormust tasakaalustaks aga praegu määruuses sätestatud kahekordse raamatupidamissüsteemi kaotamine.
Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?
Oluline mõju puudub. Määruse eripära tõttu, mis seisneb nimelt selles, et määruusel on otsene mõju 20 organisatsioonile (kümme Euroopa tasandi erakonda ja nendega seotud kümme Euroopa tasandi poliitilist sihtasutust), Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste ametile ning Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutajale, on poliitikavariantide mõju keskkonnale, majandusele ja ühiskonnale tühine.
Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?
Oluline mõju puudub. Vt eespool.
Kas on oodata muud olulist mõju?
Mõju hindamisel keskendutakse poliitikavariantide mõjule põhiõiguste ja demokraatia valdkonnas, nimelt Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste tugevamale rollile, mis aitab luua Euroopa demokraatlikku ruumi. Samal ajal kohaldataks Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste suhtes usaldusväärsemat finantsjuhtimist ja suuremat läbipaistvust, mis oleks lõppkokkuvõttes kasulik ELi valijatele ja võimaldaks neil teha enne Euroopa Parlamendi valimisi teadlikumaid valikuid.
Proportsionaalsus?
Ettepanek on proportsionaalne, sest see ei hõlma süsteemi põhjalikku muutmist, vaid üksnes tegelemist pärast käesoleva määruse kaht eelmist läbivaatamist alles jäänud lünkadega, mille peamised sidusrühmad on kindlaks teinud.
D. Järeelmeetmed
Millal poliitika läbi vaadatakse?
Määruse artikkel 38 sisaldab läbivaatamisklauslit, mille kohaselt peab Euroopa Parlament pärast Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste ametiga konsulteerimist avaldama iga viie aasta järel aruande kõnealuse määruse kohaldamise kohta. Aruanne peab asjakohasel juhul hõlmama põhikirja ja rahastamissüsteemidesse tehtavaid võimalikke muudatusi. Hiljemalt kuus kuud pärast Euroopa Parlamendi aruande avaldamist peab komisjon esitama käesoleva määruse kohaldamise kohta oma aruande. Asjakohasel juhul võib aruandele lisada seadusandliku

ettepaneku määruse täiendavaks muutmiseks.